

ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารทางเพศ และการเห็นคุณค่าในตนเองต่อความพึงพอใจ ทางเพศของผู้หญิงที่สมรสแล้วในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น

สุรางค์รัตน์ คงศรี

สหสาขาวิชาเพศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารทางเพศและการเห็นคุณค่าในตนเองต่อความพึงพอใจทางเพศของผู้หญิงที่สมรสแล้วในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้หญิงที่มีอายุระหว่าง 25 - 35 ปี มีระยะเวลาสมรสในช่วง 2 - 4 ปี และจบการศึกษาระดับอนุปริญญาเป็นต้นไป จำนวน 99 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่มตามระดับการเห็นคุณค่าในตนเองและระดับการสื่อสารทางเพศ เครื่องมือที่ใช้วิจัยคือแบบสอบถามวัดระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบสอบถามวัดระดับการสื่อสารทางเพศ และแบบสอบถามวัดระดับความพึงพอใจทางเพศ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่าผู้หญิงที่สมรสแล้วในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีการสื่อสารทางเพศสูง จะมีระดับความพึงพอใจทางเพศสูงกว่าผู้หญิงที่มีการสื่อสารทางเพศต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับความพึงพอใจทางเพศและไม่พบความสัมพันธ์ร่วมระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและการสื่อสารทางเพศที่มีต่อความพึงพอใจทางเพศ

คำสำคัญ:

การสื่อสารทางเพศ, การเห็นคุณค่าในตนเอง, ความพึงพอใจทางเพศ

บทนำ

ชีวิตสมรสเป็นความสัมพันธ์แบบใกล้ชิด ในคู่สมรสที่ปรับตัวเข้าหากันได้ก็จะอยู่กินกันอย่างมีความสุข แต่บางคู่อาจจะอยู่กินกันอย่างไม่มีความสุขเพราะปรับตัวเข้าหากันไม่ได้⁽¹⁾ หากความสัมพันธ์ร้ายจนผลกระทบที่เกิดขึ้นจะกว้างขวางมากทั้งคู่สมรสเอง ต่อลูก และต่อสังคมโดยรวม เช่น ปัญหาการติดสุราและยา

เสพติด การกระทำผิดทางเพศ⁽²⁾ เพศสัมพันธ์เป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตสมรส การปรับตัวเรื่องเพศที่เป็นปัญหา นอกจากทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ทางเพศในชีวิตสมรสขึ้นแล้วยังอาจนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ ได้อีก เช่น ปัญหาการหย่าร้าง⁽³⁾ การสื่อสารเป็นทักษะที่สำคัญของชีวิตคู่ การสื่อสารที่ดีจะทำให้ชีวิตสมรสเป็นประสบการณ์ที่น่าพึงพอใจและมี

ความสุข การสื่อสารที่ไม่ดีเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ความสัมพันธ์ของคู่สมรสไม่ดี⁽²⁾ นอกจากการสื่อสารทางเพศจะมีความสำคัญต่อความพึงพอใจทางเพศและความพึงพอใจในชีวิตสมรสแล้ว การเห็นคุณค่าในตนเองก็มีความสำคัญมากเช่นกัน ซึ่งความต้องการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นความปรารถนาของบุคคลที่ตนจะเข้มแข็ง มีอิสระ มีความสามารถที่เพียงพอ มีความเชี่ยวชาญและมีความมั่นใจในการเผชิญหน้าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้⁽⁴⁾ การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทั่วไปในชีวิตซึ่งน่าจะรวมถึงความพึงพอใจทางเพศด้วย การศึกษาจะทำให้ทราบระดับความสามารถในการสื่อสารทางเพศ ระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง และระดับความพึงพอใจทางเพศ รวมทั้งความสัมพันธ์ของการสื่อสารทางเพศและการเห็นคุณค่าในตนเองต่อความพึงพอใจทางเพศ ซึ่งก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และเป็นแนวทางในการใช้องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการสื่อสารทางเพศ การเพิ่มคุณค่าในตนเองของผู้หญิงรวมทั้งคู่สมรส ซึ่งจะเป็นการลดปัญหาที่เกิดจากเพศสัมพันธ์ในชีวิตสมรสและเป็นการส่งเสริมให้คู่สมรสได้รับความสุขและมีความพึงพอใจในชีวิตสมรสต่อไป การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการสื่อสารทางเพศและการเห็นคุณค่าในตนเองที่มีต่อความพึงพอใจทางเพศในผู้หญิงที่สมรสแล้วในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น สมมติฐานการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้หญิงที่มีระดับการสื่อสารทางเพศสูงและเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีความพึงพอใจทางเพศสูงที่สุดเมื่อเทียบกับผู้หญิงกลุ่มอื่น

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรอิสระคือระดับการสื่อสารทางเพศ ระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ตัวแปรตามคือ ระดับความพึงพอใจทางเพศ

วิธีการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เพศหญิงมีอายุระหว่าง 25 - 35 ปี ระยะเวลาสมรสอยู่ในช่วง 2-

4 ปีโดยจดทะเบียนสมรสหรือไม่ก็ได้ การศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไป และรายได้ส่วนบุคคลเดือนละ 7,000 บาทขึ้นไปไม่มีบุตร หรือไม่อยู่ในช่วงของการตั้งครรภ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป จำนวน 7 ข้อ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด ที่ครอบคลุมเนื้อหาได้แก่ อายุ ระยะเวลาการสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ส่วนบุคคล การตั้งครรภ์ และการมีบุตร

2. แบบสอบถามวัดระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง จำนวน 25 ข้อ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้วัดระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งคำจำกัดความของการเห็นคุณค่าในตนเองที่ใช้ในแบบสอบถามคือ การประเมินค่า การพิจารณาตนเองของบุคคล ซึ่งจะเป็นการแสดงถึงการยอมรับตนเอง ความเชื่อต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถ การมีความสำคัญต่อผู้อื่น การประสบความสำเร็จในชีวิต การยอมรับนับถือจากผู้อื่น ทั้งนี้เป็นอิทธิพลมาจากประสบการณ์ส่วนตัว และจะถ่ายทอดให้บุคคลอื่นรับรู้ได้โดยคำพูดหรือการแสดงพฤติกรรม⁽⁵⁾ การพัฒนาแบบสอบถามโดยศึกษาจากแบบวัดระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem Inventory) ของ Coopersmith⁽⁵⁾ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) และได้นำทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงอายุ 25-35 ปี ซึ่งสมรสแล้วที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อกระทง (item analysis) โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในแบบสอบถาม (corrected item-total correlation) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และคำนวณหาค่าความเที่ยง (reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของค่าภายใน (Cronbach's coefficient of internal consistency) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของค่าภายในมีค่าเท่ากับ 0.81 เนื่องจากกำหนดให้ข้อกระทงมีทั้งข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบ ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อมี

การกำหนดคือ คะแนนข้อความเชิงบวก คำตอบใช่ คิดเป็น 1 คะแนน และคำตอบไม่ใช่ คิดเป็น 0 คะแนน คะแนนข้อความเชิงลบคำตอบใช่ คิดเป็น 0 คะแนน และคำตอบไม่ใช่ คิดเป็น 1 คะแนน

3. แบบสอบถามวัดระดับการสื่อสารทางเพศ จำนวน 29 ข้อ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามที่ใช้วัดระดับการสื่อสารทางเพศขึ้นใหม่ โดยกำหนดคำจำกัดความที่ใช้ในแบบสอบถามทักษะการสื่อสาร หมายถึง การใช้การสื่อสารที่ใช้คำพูด (verbal communication) และการสื่อสารที่ไม่ใช้คำพูด (nonverbal communication) ซึ่งเป็นการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ไม่ใช่คำพูด แต่สื่อความหมายโดยสีหน้าท่าทาง น้ำเสียง กิริยาเคลื่อนไหว การประสานสายตา เป็นต้น การใช้ทักษะสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไป หมายถึง การสนทนาในหัวข้อเรื่องทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวันที่ไม่เกี่ยวกับเรื่องเพศ การใช้ทักษะสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ ได้แก่ การสื่อสารเกี่ยวกับการตอบสนองทางเพศในระยะต่าง ๆ ได้แก่ ระยะตื่นตัวทางเพศ (excitement phase) ระยะที่มีการตื่นตัวทางเพศในระดับสูง (plateau phase) ระยะสุขสุดยอดทางเพศ (orgasm phase) และระยะกลับคืน (resolution phase) รวมทั้งการสื่อสารในเรื่องการเสริมสร้างปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจทางเพศ⁽⁶⁾ พัฒนาแบบสอบถามโดยศึกษาจากแบบวัดการสื่อสารทางเพศ ได้แก่ แบบประเมินการสื่อสารทางเพศ (An Assessment of Sexual Communication) ของ Byer and Shainberge⁽⁷⁾ การประเมินรูปแบบการสื่อสารทางเพศของตน (Rating Your Sexual Communication) ของ Turner and Robinsen⁽⁸⁾ แบบวัดการสื่อสารทางเพศด้วยตนเอง (Sexual intimacy communication homework) ของ Hatfield, R. W.⁽⁹⁾ โดยมีการแปล ปรับภาษา และสร้างข้อกระทงเพิ่มเติม ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และได้นำทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงอายุ 25-35 ปี ซึ่งสมรสแล้วที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อกระทง โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อ

กระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในแบบสอบถาม (corrected item-total correlation) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และคำนวณหาค่าความเที่ยง (reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายในมีค่าเท่ากับ 0.84 เนื่องจากกำหนดให้ข้อกระทงมีทั้งข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบ ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ จึงมีการกำหนดดังนี้คือ

- คะแนนข้อความเชิงบวก คำตอบจริงที่สุด จริงส่วนมาก จริงบ้าง จริงน้อยมาก ไม่จริงเลย คิดคะแนน 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ

- คะแนนข้อความเชิงลบ คำตอบจริงที่สุด จริงส่วนมาก จริงบ้าง จริงน้อยมาก ไม่จริงเลย คิดคะแนน 1, 2, 3, 4, 5 ตามลำดับ

4. แบบสอบถามวัดระดับความพึงพอใจทางเพศ จำนวน 25 ข้อ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนิยามและตัวแปรที่จะวัด โดยกำหนดคำจำกัดความที่ใช้ในแบบสอบถาม ซึ่งคำจำกัดความของความพึงพอใจทางเพศหมายถึง ความรู้สึกพอใจ ออกพอใจ การได้รับความสุข มีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและการมีเพศสัมพันธ์⁽¹⁰⁾ การพัฒนาแบบสอบถามโดยศึกษาจากแบบประเมินความพึงพอใจทางเพศ (Sexual Satisfaction Inventory) ของ Hudson⁽¹¹⁾ แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา จากผู้ทรงคุณวุฒิและได้นำทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงอายุ 25-35 ปี ซึ่งสมรสแล้วที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อกระทง โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในแบบสอบถาม และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และคำนวณหาค่าความเที่ยงด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายในมีค่าเท่ากับ 0.79 เกณฑ์การให้คะแนน เนื่องจากกำหนดให้ข้อกระทงมีทั้งข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบ ดังนั้นการคำนวณให้คะแนนแต่ละข้อจึงมีการกำหนดดังนี้

- คะแนนข้อความเชิงบวก คำตอบจริงที่สุด
จริงส่วนมาก จริงบ้าง จริงน้อย จริงน้อยมาก คิด
คะแนน 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ

- คะแนนข้อความเชิงลบ คำตอบจริงที่สุด
จริงส่วนมาก จริงบ้าง จริงน้อย จริงน้อยมาก คิด
คะแนน 1, 2, 3, 4, 5 ตามลำดับ

สำหรับเกณฑ์คะแนนที่ใช้ในการแบ่งระดับการเห็นคุณค่าในตนเองและระดับการสื่อสารทางเพศเป็นคะแนนสูงต่ำ คิดจากคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองและคะแนนการสื่อสารทางเพศที่เก็บจากกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตรงตามต้องการ จำนวน 200 คนโดยนำคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองและคะแนนการสื่อสารทางเพศที่ได้ มาคำนวณหาคะแนนเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และนำค่าทั้งสองมาใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งคะแนน โดยงานวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์ผลรวมและผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยกับ 0.5 SD (mean $\pm$ 0.5 SD) ในการแบ่งระดับคะแนนสูงต่ำของคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองและคะแนนการสื่อสารทางเพศ ดังตารางที่ 1

สรุปได้ว่าเกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนที่ใช้ในงานวิจัยนี้คือ

1. การเห็นคุณค่าในตนเองสูง มีคะแนนระหว่าง mean +0.5 SD คือ 84 คะแนนและมากกว่า
2. การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ มีคะแนนระหว่าง mean - 0.5 SD คือ 65 คะแนนและน้อยกว่า
3. การสื่อสารทางเพศสูง มีคะแนนระหว่าง mean +0.5 SD คือ 112 คะแนน และมากกว่า

4. การสื่อสารทางเพศต่ำ มีคะแนนระหว่าง mean - 0.5 SD คือ 97 คะแนนและน้อยกว่า

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองระหว่าง 64 - 83 คะแนนและมีคะแนนการสื่อสารทางเพศระหว่าง 96 - 111 คะแนน ซึ่งไม่อยู่ในช่วงเกณฑ์ที่กำหนด จึงไม่นำเข้ามาเป็นตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ดังนั้นจากกลุ่มตัวอย่าง 200 คนมีจำนวน 99 คนที่มีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดและสามารถนำมาใช้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ต่อไป

วิธีการศึกษา

ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย แจกแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 480 ชุด และรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 200 ชุด

2. นำกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 200 คน มาเข้าเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์การแปลผลคะแนนจากการตอบแบบสอบถาม ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 99 คนที่มีคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดนำไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ทั้งนี้การศึกษาวิจัยได้รับอนุญาตจากผู้ที่เข้ารับการศึกษ และการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในการศึกษาในมนุษย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า

ตารางที่ 1 เกณฑ์คะแนนที่ใช้ในการแบ่งระดับการเห็นคุณค่าในตนเองและระดับการสื่อสารทางเพศ

ระดับคะแนน	$\bar{x}$	0.5 (SD)	เกณฑ์การแบ่งระดับคะแนน	
			สูง	ต่ำ
การเห็นคุณค่าในตนเอง	74.48	9.03	84	65
การสื่อสารทางเพศ	104.56	7.89	112	97

สูงสุดและค่าต่ำสุดของตัวแปร

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับคะแนนการสื่อสารทางเพศ และคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง สูง ต่ำ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางระหว่างการสื่อสารทางเพศ (Two-way ANOVA) และการเห็นคุณค่าในตนเองต่อความพึงพอใจทางเพศ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อผู้ประสานงานเพื่อขอความร่วมมือในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการให้แก่ ผู้ทำหน้าที่ประสานงาน

2. ติดต่อทำหน้าที่สื่อเพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัยจาก บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอไปยังบริษัทต่าง ๆ ตามที่ได้ติดต่อกับผู้ประสานงานไว้

3. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แจกให้ผู้ประสานงานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยกำหนดเวลาการเก็บแบบสอบถามคืน

4. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมา คัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ คือ คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างถูกต้องตามต้องการ และตอบแบบสอบถามทุกตอน ทุกข้อ

5. คิดคะแนนการตอบแบบสอบถามทั้ง 200 ชุด เพื่อหาเกณฑ์คะแนนสูงต่ำ มาใช้ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 4 กลุ่มเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า ผู้หญิงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุประมาณ 25 ปี (30.5%) มีระยะเวลาสมรส 2 ปี (46.5%) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (49.5%) และประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชน (63%) มีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนอยู่ในช่วง 7,000 -10,000 บาท (52.5%) และกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ศึกษา ไม่อยู่ในระหว่างการตั้งครรภ์และไม่มีบุตร สำหรับคะแนน

การตอบแบบสอบถามพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองเฉลี่ย 74.48 คะแนน (พิสัย 100 - 20 คะแนน) มีระดับคะแนนการสื่อสารทางเพศเฉลี่ย 104.56 คะแนน (พิสัย 141 - 70 คะแนน) และมีระดับคะแนนความพึงพอใจทางเพศเฉลี่ย 102.10 คะแนน (พิสัย 125 - 66 คะแนน)

จำนวนกลุ่มที่ได้ทั้งหมด 99 คนสามารถอธิบายได้เป็น 2 กลุ่มดังนี้คือ

กลุ่มที่ 1 แยกตามความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารทางเพศกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

1.1 กลุ่มที่มีระดับการสื่อสารทางเพศสูงและระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูง มีจำนวน 43 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 112.44 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.39

1.2 กลุ่มที่มีระดับการสื่อสารทางเพศสูงและระดับการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ มีจำนวน 13 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 108.15 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.27

1.3 กลุ่มที่มีระดับการสื่อสารทางเพศต่ำและระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูง มีจำนวน 14 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 90.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.55

1.4 กลุ่มที่มีระดับการสื่อสารทางเพศต่ำและระดับการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ มีจำนวน 29 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 89.48 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.40

กลุ่มที่ 2 แยกตามคะแนนสูงต่ำเฉลี่ย (weighted mean) ของการสื่อสารทางเพศและการเห็นคุณค่าในตนเอง

2.1 กลุ่มที่มีคะแนนการสื่อสารทางเพศสูง มีจำนวน 56 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 111.45 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.59

2.2 กลุ่มที่มีคะแนนการสื่อสารทางเพศต่ำมีจำนวน 43 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 89.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.63

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) การเห็นคุณค่าในตนเอง การสื่อสารทางเพศและความพึงพอใจทางเพศ

แหล่ง ความแปรปรวน	ผลรวมของกำลังสอง (SS)	องศาอิสระ (df)	ค่าเฉลี่ยของผลรวม (MS)	F	p-value
การสื่อสารทางเพศ	8003.35	1	8003.35	78.57	0.00*
การเห็นคุณค่าในตนเอง	136.57	1	136.57	1.34	0.25
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสาร ทางเพศกับการเห็นคุณค่าในตนเอง	51.91	1	51.91	0.51	0.477
ความคลาดเคลื่อน	9677.04	95	101.86		

* $p < 0.01$

2.3 กลุ่มที่มีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูง มีจำนวน 57 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 107.05 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.81

2.4 กลุ่มที่มีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ มีจำนวน 42 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 95.26 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 14.57

จากการทดสอบสมมติฐานจากคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดของกลุ่มตัวอย่าง 99 คนมาวิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) ระหว่างการสื่อสารทางเพศและการเห็นคุณค่าในตนเอง ต่อความพึงพอใจทางเพศดังตารางที่ 2

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบความแตกต่างของการเห็นคุณค่าในตนเองและการสื่อสารทางเพศด้วยค่าสถิติ F-test โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่าการสื่อสารทางเพศเท่านั้นที่มีผลต่อความพึงพอใจทางเพศ คือผู้หญิงที่สมรสแล้วในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีการสื่อสารทางเพศสูง จะมีระดับความพึงพอใจทางเพศสูงกว่าคนที่มีการสื่อสารทางเพศต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับความพึงพอใจทางเพศ และทั้งนี้ไม่

พบความสัมพันธ์ร่วมระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและการสื่อสารทางเพศที่มีต่อความพึงพอใจทางเพศ

วิจารณ์

ผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานเพียงบางส่วน คือพบว่าเฉพาะการสื่อสารทางเพศเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศ แต่ไม่พบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองหรือความสัมพันธ์ร่วมระหว่างการสื่อสารทางเพศกับการเห็นคุณค่าในตนเอง มีผลต่อความพึงพอใจทางเพศแต่อย่างใด

ผลการวิจัยพบว่า ผู้หญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่สมรสแล้วที่มีการสื่อสารทางเพศสูงจะมีความพึงพอใจทางเพศสูงกว่าผู้หญิงที่สมรสแล้วในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีการสื่อสารทางเพศต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสอดคล้องกับคำอธิบายของสวัทนา อารีพรรค⁽¹²⁾ รัชนีพนเขต⁽¹³⁾ กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย⁽⁶⁾ และพันธ์ศักดิ์ ศุกระฤกษ์⁽¹⁴⁾ ซึ่งอธิบายว่า การสื่อสารระหว่างสามีภรรยา เกี่ยวกับความรู้สึก ความต้องการทางเพศของตนให้อีกฝ่ายหนึ่งรับรู้จะส่งผลให้เกิดความเข้าใจและปรับตัวในเรื่องเพศเข้าหากัน การสื่อสารจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจทางเพศ จากผลการวิจัยสามารถอธิบายได้ว่า เนื่องจาก

การสื่อสารเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้สึกนึกคิด ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน เรียกว่ากระบวนการสื่อสารแบบสองทาง (two-way communication) ซึ่งเป็นกระบวนการสื่อสารที่มีการสื่อสารกลับ (feedback) ทำให้ผู้ส่งสารทราบผลว่า บรรลุวัตถุประสงค์ของตนหรือไม่ และการสื่อสารกลับจะสามารถควบคุมพฤติกรรมกรรมการสื่อสารในเวลาต่อมาของผู้ส่งสารได้⁽¹⁵⁾ ซึ่งสามารถอธิบายผลการวิจัยได้ว่าความสามารถในการสื่อสารทางเพศสูงส่งผลให้เกิดความพึงพอใจทางเพศสูง ถ้าภรรยาสื่อสารอย่างชัดเจนให้สามีรับรู้ ว่า ตนรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบในประสบการณ์ร่วมกันในการตอบสนองทางเพศในระยะต่าง ๆ ส่งผลให้สามีสามารถตอบสนองความต้องการของภรรยา ทำให้สามีภรรยาทั้งคู่เกิดความพึงพอใจทางเพศมากกว่าคู่สามีภรรยาที่ไม่มีการสื่อสารต่อกัน อย่างไรก็ตามผลการศึกษาค้นคว้าพบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองไม่มีผลต่อความพึงพอใจทางเพศ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวม (global self-esteem) ที่หมายถึง การประเมินค่า การพิจารณาตนเองของบุคคลเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน ไม่ใช่เฉพาะในเรื่องของชีวิตคู่ ดังเช่นสังคมไทย ผู้หญิงที่มีความสามารถในการทำงานนอกบ้าน มีสังคมที่กว้างขวาง มีความมั่นใจในตนเองเรื่องการทำงาน อาจจะไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตคู่หรือเรื่องเพศ ในขณะที่เดียวกันคนที่รู้สึกว่าคุณค่าในตนเองไม่ใช่น้อยหรือคนเก่งในการทำงานและมีการเห็นคุณค่าในตนเองเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวันในระดับกลาง ๆ ก็อาจจะเป็นผู้ที่มีความสุข และพึงพอใจในเรื่องเพศและมีการเห็นคุณค่าในตนเองในเรื่องชีวิตคู่สูงได้ ดังนั้นการประเมินตนเองเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้หญิงในสังคมไทย อาจแบ่งได้ 2 ด้านคือการเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวมในเรื่องการทำงาน การใช้ชีวิตประจำวันร่วมกับผู้อื่น และการเห็นคุณค่าในตนเองเฉพาะด้านคือในเรื่องความสัมพันธ์ในชีวิตคู่ ซึ่งตัวแปรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ไม่ได้ครอบคลุม

เรื่องความสัมพันธ์ในชีวิตคู่ นอกจากนั้นผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีลำดับชั้นของการเห็นคุณค่าในตนเอง (The multifaceted, hierarchical model) ซึ่งพัฒนาโดย Shavelson et. al.⁽¹⁶⁾ ซึ่งอธิบายว่าการเห็นคุณค่าในตนเองมีลักษณะเป็นโครงสร้างเป็นลำดับชั้น ซึ่งประกอบด้วย การเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวม และมีองค์ประกอบย่อยที่สามารถแบ่งได้เป็น 2 ด้านคือด้านวิชาการ (academic self-esteem) กับด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาการ (non academic self-esteem) ซึ่งแต่ละด้านจะมีองค์ประกอบย่อยที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้นอยู่ในลำดับชั้นถัดไปสำหรับการวัดระดับการเห็นคุณค่าในตนเองในครั้งนี้ ไม่ได้ศึกษาเฉพาะเจาะจงในเรื่องเพศหรือความสัมพันธ์ในชีวิตคู่ ซึ่งเป็นองค์ประกอบย่อยของด้านการเห็นคุณค่าในตนเองที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ทางด้านสังคม (social) และด้านความรักหรืออารมณ์ความรู้สึก (emotion) ตามที่ทฤษฎีลำดับชั้นของการเห็นคุณค่าในตนเอง ได้กล่าวไว้ข้างต้น ดังนั้นในการวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับความพึงพอใจทางเพศ หรือความสัมพันธ์ในชีวิตคู่ ที่จะศึกษาต่อไปในอนาคต ควรมีการพัฒนาแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองที่เฉพาะเจาะจงว่าด้วยเรื่องเพศหรือความสัมพันธ์ในชีวิตคู่โดยตรง ซึ่งการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองเฉพาะด้านจะสามารถอธิบายการเห็นคุณค่าในตนเองในเรื่องนั้น ๆ ได้เฉพาะเจาะจงกว่าการเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวม การเห็นคุณค่าในตนเอง นอกจากจะเกี่ยวข้องกับ การประเมินตนเองแล้วยังขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม ประเพณีของสังคมนั้น ๆ ว่าให้คุณค่ากับบุคคลนั้นไว้อย่างไร และบุคคลนั้นมีพฤติกรรมตอบสนองได้เหมาะสมตามความคาดหวังของสังคมได้ดีเพียงใด นอกจากนั้นการเห็นคุณค่าในตนเองจะเพิ่มขึ้นเมื่อได้รับการยอมรับหรือชื่นชมจากผู้อื่นว่าตนเองเป็นคนมีความสามารถ ทำสิ่งใด ๆ ได้สำเร็จ⁽¹⁷⁾ ซึ่งเชื่อมโยงกับผลการวิจัยได้ว่า เนื่องจากสังคมไทย ผู้หญิงถูกจำกัดในการแสดงออกเรื่องเพศ การมีความคิดว่าเป็นเรื่องน่าอายสำหรับผู้-

หญิงที่จะบ่งบอกถึงความต้องการและรูปแบบการมีความสัมพันธ์ทางเพศที่ตนต้องการ ทำให้ผู้หญิงหลายรายไม่มีความสุขทางเพศที่ได้รับจากฝ่ายชาย ซึ่งนำไปสู่ความเบื่อหน่ายจากความซ้ำซากจำเจของรูปแบบเดิม ๆ จากการมีเพศสัมพันธ์ ส่วนผู้ชายจะมีบทบาทเป็นผู้นำในเรื่องเพศ ผู้หญิงส่วนใหญ่จึงมีบทบาทเป็นผู้ตาม และหากสามีไม่เคยแสดงการยอมรับ หรือชื่นชมภรรยาถึงความพึงพอใจในชีวิตสมรสและความพึงพอใจทางเพศที่ได้รับจากภรรยา ทำให้ภรรยาประเมินคุณค่าในตนเองในเรื่องเพศต่ำ จึงส่งผลให้ภรรยามีความพึงพอใจทางเพศน้อย

จากการวิจัยสามารถสรุปได้ว่าการสื่อสารทางเพศเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้หญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นเกิดความพึงพอใจทางเพศ เนื่องจากการสื่อสารที่เปิดเผยจะทำให้สามี เข้าใจความคิด ความรู้สึกและทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องเพศของภรรยา สามีสามารถตอบสนองความต้องการของภรรยาได้ถูกต้อง ทำให้ปัญหาและข้อขัดแย้งต่าง ๆ ได้รับการแก้ไขจึงส่งผลให้เกิดความพึงพอใจทางเพศ และการส่งเสริมให้เกิดการสื่อสารทางเพศที่ดีนั้นเกิดได้จากการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองเนื่องจากคนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะเป็นคนที่มีความมั่นใจในตัวเอง กล้าคิด และแสดงออกในพฤติกรรมที่เหมาะสม นอกจากนั้นยังเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดี เปิดใจกว้างยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นได้ดี คนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจึงมีความสามารถในการสื่อสารที่ดี ส่งผลให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพได้รับการตอบสนองตามต้องการของตนเอง

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผศ.ดร.พรรณระพี สุทธิวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่ง ในด้านการให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะ แนวทางการสร้างความคิดและมุมมองต่าง ๆ รวมทั้งตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการวิจัยมาด้วยดีตลอด ขอขอบคุณ รศ.ดร.สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาที่ดีในการวิจัย และขอขอบคุณ รศ.นพ.ประสงค์ ศิริวิริยะกุล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผศ.ยุพา อ่อนท้วม กรรมการสอบวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษานิสิตเพศศาสตร์ ที่กรุณาสละเวลาและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

เอกสารอ้างอิง

1. Philip J, Guerin J, Leo FF, Susan LB, Judith GK. The Evaluation and treatment of marital conflict: a four-stage approach. New York: Basic Books; 1987.
2. อุมพร ตรังคสมบัติ. จิตวิทยาชีวิตคู่และการบำบัดคู่สมรส. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว; 2545.
3. มานพ คณะโต. พฤติกรรมทางเพศ. กรุงเทพมหานคร : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก; 2541.
4. นิราศศิริ โรจนธรรมกุล. ผลการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มที่มีต่อการเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีในสถานสงเคราะห์หญิงบ้านเกร็ดกระถาง (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). ภาควิชาจิตวิทยา, คณะจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2535.
5. Coopersmith S. Self-esteem inventories. California: Consulting Psychologists Press; 1981.
6. กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย. เพศสำนึกในชีวิตคู่. นนทบุรี: กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข; 2544.
7. Byer OC, Shainberg WL. Dimensions of human sexuality. New York: Quebecor World Versailles; 1999.
8. Turner JS, Robinsen L. Contemporary human sexuality. New Jersey: Prentice Hall; 1993.
9. Hatfield RW. Sexual intimacy communication homework. [online] 2003 [cited 2003 Jun 30]; Available from: URL: <http://www.psc.uc.edu/RS/RS%20Form.html>
10. สุชาติ โสมประยูร, วรณี โสมประยูร. เพศศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนา; 2541.
11. Hudson WW. The WALMYR assessment scale scoring manual tempe. Arizona : WALMYR; 1990.
12. สุวิทนา อารีพรรค. สมรรถภาพทางเพศและความบกพร่องทางเพศ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2528.
13. รัชนี นพเกตุ. มนุษย์: จิตวิทยาทางเพศ. กรุงเทพมหานคร: ยงพลเทรดดิ้ง; 2542.
14. พันธุ์ศักดิ์ ศุภระฤกษ์. เรียนรู้เรื่องเพศ. หมอชาวบ้าน 2546; 25: 32.
15. จุฑาทิพย์ อัครวิเชียร. ทักษะการสื่อสาร ความคาดหวัง และการใช้ประโยชน์ของผู้ฟังจากการฟังรายการเนชั่นจูเนียร์อินเตอร์แอ็คทีฟ (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต).

- ภาควิชาการประชาสัมพันธ์, คณะนิเทศศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2542.
16. Koumi I, Meadows S. The multidimensional, hierarchical model of academic self-concept: the case of Greek secondary school pupils. *Evaluation and Research In Education* 1997; 11:164-73.
17. นิภาวรรณ กิริยา. การเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีโสดและสตรีที่สมรสแล้วที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปในเขตกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). ภาควิชาจิตวิทยา, คณะจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2534.

Abstract   **A Relationship between Sexual Communication and Self-esteem on Sexual Satisfaction in Early Adult Married Women**

Suranrat Kongsri

Human Sexuality Graduate School Chulalongkorn University

Journal of Health Science 2010; 19:766-74.

The purpose of this research was to study a relationship between sexual communication and self - esteem on sexual satisfaction in early adult married women. Research participants were 99 women aged 25 - 35 years, who have been married 2 to 4 years and had a minimum education of 2-year-college. The participants were divided into 4 groups according to their self - esteem and sexual communication levels. The instruments were Self - esteem Inventory (Coopersmith, 1981), Sexual Communication Inventory, and Sexual Satisfaction Inventory (Hudson, 1990).

A two-way analysis of variance was utilized for statistical analysis. The result indicates that the married women with a high level of sexual communication reported significantly greater sexual satisfaction than those with a low level of sexual communication ($p < 0.01$). However, neither self - esteem nor an interaction between self - esteem and sexual communication has any effect on sexual satisfaction.

Key words: self-esteem, sexual communication, sexual satisfaction